

1(79)2015

- Криптококовий менінгіт
- Герпетичні інфекції
- Кір
- Токсоплазмоз
- Туберкульоз
- Бактеріофаги
- Лептоспіроз

1(79)2015

ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ

Головний редактор **М.А. Андрейчин**

*Н.А. Васильєва,
Ж.І. Возіанова,
К.С. Волков,
О.П. Волосовець,
В. Гальота,
В.І. Задорожна,
О.Л. Івахів,
С.І. Климнюк (заступник головного редактора),
І.М. Кліщ,
В.С. Копча (відповідальний секретар),
М.М. Корда,
Л.Т. Котляренко,
С.О. Крамарьов,
Ю.І. Кундієв,
В.Ф. Марієвський,
М.Д. Чемич,
Ю.І. Фещенко.*

*І.В. Богадельніков (Сімферополь),
Н.О. Виноград (Львів),
Б.А. Герасун (Львів),
О.А. Голубовська (Київ),
О.В. Деміховська (Росток, Німеччина),
Б.М. Дикий (Івано-Франківськ),
Г.М. Дубинська (Полтава),
О.К. Дуда (Київ),
О.М. Зінчук (Львів),
І.З. Карімов (Сімферополь),
І.О. Карпов (Мінськ, Білорусь),
В.М. Козько (Харків),
І.П. Колеснікова (Київ),
А. Лайшконіс (Каунас, Литва),
В.П. Малий (Харків),
С. Маріна (Софія, Болгарія),
Л.В. Мороз (Вінниця),
В.Д. Москалюк (Чернівці),
Е.І. Мусабаєв (Ташкент, Узбекистан),
І.І. Незгода (Вінниця),
К.С. Плочев (Софія, Болгарія),
А.О. Руденко (Київ),
О.В. Рябоконт (Запоріжжя),
К.Л. Сервецький (Одеса),
М.С. Суремченко (Дніпропетровськ),
Л.А. Ходак (Харків),
В.Р. Шахгільдян (Київ),
В.П. Широбоков (Київ),
А.М. Щербінська (Київ),
О.О. Ярош (Київ).*

Всеукраїнський науково-практичний
медичний журнал

Заснований у листопаді 1994 року
Виходить з 1995 року щоквартально

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації КВ № 16795-5367 Р, видане Міністерством юстиції України 10.06.2010 р.

Відповідно до постанови президії ВАК України від 26.05.2010 р. № 1-05/4 журнал «Інфекційні хвороби» повторно внесений до переліку наукових фахових видань, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук у галузі медицини

Журнал включено до міжнародних наукометричних баз Google Scholar та Index Copernicus

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

Журнал «Інфекційні хвороби».
Медуніверситет.
Майдан Волі, 1
м. Тернопіль, 46001, УКРАЇНА
Тел.: (0352) 52-47-25.
E-mail: infecdis@ukr.net

Розповсюдження журналу
за передплатою.

Одержувач платежу Тернопільський державний медичний університет;
код 02010830;
р/р 31252273210444 в
ГУДКСУ в Тернопільській обл.;
МФО 838012.

Видання журналу рекомендоване вченою радою Тернопільського державного медичного університету ім. І.Я. Горбачевського (протокол № 8 від 23.12.2014 р.).

Дизайн, верстка Ярослава Теслюк

Підписано до друку 24.12.2014 р.

Видавець і виготівник:
ТДМУ імені І.Я. Горбачевського
Майдан Волі, 1
м. Тернопіль, 46001, УКРАЇНА

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 2215 від 16.06.2005 р.

За зміст рекламних матеріалів відповідальність несе рекламодавець. При передруці або відтворенні повністю чи частково матеріалів журналу «ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ» посилання на журнал обов'язкове.

ЗМІСТ

ПЕРЕДОВА СТАТТЯ

Бондаренко А.М. (Кривий Ріг Дніпропетровської обл.) 6
Визначення чутливості криптококів до антиміко-
тиків – основа ефективності лікування крипто-
кового менінгіту

ОРИГІНАЛЬНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

Грижак Л.Р., Дикий Б.М., Ткачук З.Ю. (Івано-
Франківськ)

Ефективність препаратів специфічних імуно-
глобулінів і рибонуклеонової кислоти у лікуванні
ВІЛ-інфікованих осіб, хворих на цитомегалові-
русний енцефаліт

Москалюк В.Д., Соколенко М.О. (Чернівці)

Епідеміологічна характеристика герпесвірусно
інфекції на Буковині протягом 2010-2014 рр.

Покровська Т.В., Гнатюк В.В., Надрага О.Б. (Львів)

Порівняльна характеристика клінічного пере-
бігу кору в дітей і дорослих

Ліпковська І.В., Сидяченко А.І., Сидяченко В.А. (Оде-
са)

Застосування токсоплазміну для протиреци-
дивного лікування хворих на токсоплазмоз

Климнюк С.І., Романюк Л.Б., Pokryshko O.V., Savchuk
M.M., Tkachuk N.I., Tvorko M.S., Borak V.P. (Тернопіль)

Ієрархічна структура мікробіоти носоглотки у
хворих на гостру респіраторну інфекцію

Андрейчин Ю.М., Міхньов В.А., Орел Ю.М. (Тернопіль,
Київ)

Мікроморфометрична оцінка змін стінок верх-
ньощелепних синусів у морських свинків при
експериментальному синуситі

Бобровицька А.І., Голубова Т.Ф., Суходольська В.В.
(Донецьк)

Особливості загального реактивного потенці-
алу дітей раннього віку при БЦЖ-лімфаденітах

Винничук Н.А., Климнюк С.І. (Тернопіль)

Особливості хіміорезистентності мікобактерій
туберкульозу в Тернопільській області за ос-
танні роки

Орел Ю.М. (Тернопіль)

Порушення поглинально-видільно функції пе-
чінки в пізній період травматично хвороби та
корекція тіотриазолоном

ОГЛЯДИ ТА ЛЕКЦІЇ

Трихліб В.І., Майданюк В.П., Ткачук С.І., Півник В.М.
(Київ, Одеса, Львів)

Інфекційні захворювання під час локальних війн

CONTENTS

EDITORIAL

Bondarenko A.M. (Kryvyi Rih Dnipropetrovsk region) 6
Determination of Cryptococci Antifungal
Susceptibility – the Basis of Cryptococcal
Meningitis Treatment Effectiveness

ORIGINAL INVESTIGATIONS

Hryzhak L.R., Dyky B.M., Tkachuk Z.Yu. (Ivano-Frankivsk) 20
Specific Immunoglobulins and Ribonucleic Acid
Efficiency in Treatment of HIV-Infected Persons
Suffering with Cytomegaloviral Encephalitis

Moskaliuk V.D., Sokolenko M.O. (Chernivtsi)

25 Epidemiology Description of Herpetic Infection in
Bukovyna During 2010-2014

Pokrovska T.V., Hnatiuk V.V., Nadraha O.B. (Lviv)

28 Comparative Analysis of Clinical Course of
Measles in Children and Adults

Lipkovska I.V., Sydiachenko A.I., Sydiachenko V.A.
(Odesa)

33 Toxoplasmin Application for Antirecurrent
Treatment of Patients with Toxoplasmosis

Klymnyuk S.I., Romaniuk L.B., Pokryshko O.V., Savchuk
M.M., Tkachuk N.I., Tvorko M.S., Borak V.P. (Ternopil)

37 Hierarchic Structure of Nasopharynx Microbiotic
Community in Patients with Acute Respiratory
Infection

Andreychyn Yu.M., Mikhnyov V.A., Orel Yu.M. (Ternopil,
Kyiv)

41 Micromorphometric Assessment Maxillary Sinus
Walls in Guinea Pigs at Experimental Sinusitis

Bobrovytska A.I., Holubova T.F., Sukhodolska V.V.
(Donetsk)

46 Organism's Main Reactive Potential Specialities
of Young Children by BCG-Lymphadenitis

Vynnychuk N.A., Klymnyuk S.I. (Ternopil)

49 Peculiarities of Chemioresistant Micobacterium
Tuberculosis in Ternopil Region in Recent Years

Orel Yu.M. (Ternopil)

53 The Failure of Absorptive-Excretory Function of
the Liver at Late Period of Traumatic Disease

REVIEWS AND LECTURES

Trykhlіb V.I., Maydaniuk V.P., Tkachuk S.I., Pivnyk V.M.
(Kyiv, Odesa, Lviv)

58 Infectious Diseases During Local Wars

© Москалюк В.Д., Соколенко М.О., 2015
УДК 616.98:578.825.11-036.22(477.85)“2010/2014”

В.Д. Москалюк, М.О. Соколенко

ЕПІДЕМІОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ГЕРПЕСВІРУСНОЇ ІНФЕКЦІЇ НА БУКОВИНІ ПРОТЯГОМ 2010-2014 РР.

Буковинський державний медичний університет

На підставі аналізу структури герпесвірусних інфекцій серед усіх ушпиталених хворих в стаціонари Чернівецької області за 5 років (2010-2014 рр.) встановили зниження кількості дітей і дорослих, хворих на вітряну віспу, та зростання – на інфекційний мононуклеоз. Водночас зростає кількість госпіталізованих дорослих осіб, хворих на оперізувальний герпес.

Отже, за показником кількості госпіталізованих хворих з герпесвірусною інфекцією, відбувається постійний перерозподіл циркуляції герпесвірусів у дорослого і дитячого населення.

Ключові слова: герпесвірусна інфекція, кількість госпіталізованих хворих, циркуляція герпесвірусів.

Герпесвіруси повсюдно поширені в людській популяції. Вони здатні уражати практично усі органи і системи людини. Герпесвіруси спричиняють інпазантну, латентну, гостру, хронічну рецидивну і повільну форми інфекції [1-4].

У зв'язку з відсутністю в нашій країні обов'язково реєстрації захворюваності герпетичною інфекцією (ГІ), крім вітряно віспи, істинне число хворих невідоме. Однак, за орієнтовними підрахунками дослідників, на території СНД різними формами ГІ щорічно інфікується близько 20 млн людей, причому кількість постійно росте [5, 6].

Матеріали і методи

Проаналізували структуру герпесвірусних інфекцій серед усіх ушпиталених хворих в стаціонари Чернівецької області за 5 років (2010-2014 рр.) з урахуванням вікового чинника.

Результати досліджень та їх обговорення

Встановили, що частіше госпіталізуються діти з різними формами герпесвірусної інфекції (табл. 1). Так, у 2010 р. на стаціонарному лікуванні з вказаною інфекцією було 66 дітей, причому три з них віком до 1 року з вітряною віспою, та 34 дорослих особи. У 2011 р. – відповідно 72 дитини (2 – до 1 року) і 35

дорослих, у 2012 р. – 61 (2 – до 1 року) і 37, у 2013 р. – 63 (1 до 1 року) і 48 та в 2014 р. – 64 дитини і 58 дорослих. Всього за ці роки в стаціонарах області пролікувалося 326 дітей (8 з них віком до 1 року) і 212 дорослих осіб.

Нами також проаналізована частота нозологічних форм у хворих на герпесвірусну інфекцію (табл. 1), пролікованих у стаціонарах області, зокрема, з вітряною віспою, оперізувальним герпесом, лабіальним герпесом, афтозним стоматитом та інфекційним мононуклеозом.

Відомо, що вітряну віспу і оперізувальний герпес спричиняє 3-й тип вірусу герпесу людини (Varicella-zoster virus, або HV type 3 – VZV-3), причому у дітей значно частіше клінічним проявом цього типу вірусу є вітряна віспа, у дорослих – оперізувальний герпес [7].

За даними стаціонарів області за 5 років (2010-2014 рр.), з вітряною віспою пролікувалося 100 дітей, причому 8 з них віком до 1 року, і 59 дорослих осіб. З оперізувальним герпесом не було жодної дитини, але ушпиталено 96 дорослих.

Хворі з герпесвірусною інфекцією, спричиненою вірусом простого герпесу 1-го типу (лабіальний герпес та афтозний стоматит), лікуються, як правило, амбулаторно. Ушпиталюються лише хворі з тяжкими формами недуги, тому всього за 5 років через стаціонари області з герпесвірусною інфекцією, ймовірно, спричиненою вірусом герпесу 1-го типу, проліковано 138 осіб, причому усі вони були віком до 14 років.

Інфекційний мононуклеоз, який спричиняється вірусом герпесу людини 4-го типу (Epstein-Barr virus), також дещо частіше реєструвався серед дітей – 88 протягом 5 років, а дорослого населення у стаціонарах області за 5 років проліковано 57 осіб.

Аналіз структури герпесвірусних інфекцій у госпіталізованих хворих з урахуванням вікового чинника за останні 5 років показав (мал. 1), що в структурі ушпиталених осіб в усі роки спостереження переважали діти. Необхідно відзначити збільшення частоти госпіталізацій дорослих пацієнтів з клінічно вираженими формами ГІ в останні роки.

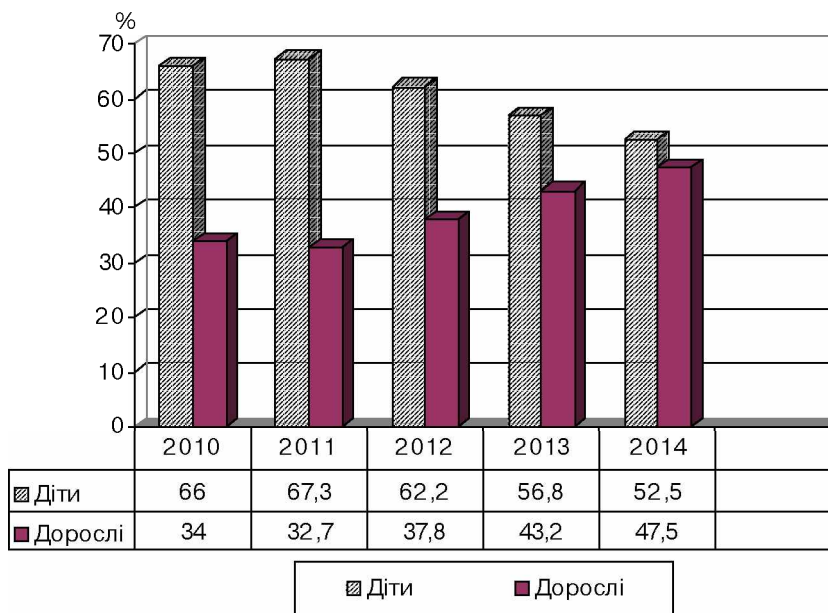
ОРИГІНАЛЬНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

Таблиця 1

Структура герпесвірусних інфекцій у госпіталізованих хворих по стаціонарах Чернівецької області за період з 2010 по 2014 рр. (абсолютні числа)

Хвороба	2010		2011		2012		2013		2014		Всього
	Діти	Дорослі	Діти	Дорослі	Діти	Дорослі	Діти	Дорослі	Діти	Дорослі	
Вітряна віспа	25 (3*)	14	28 (2*)	15	21 (2*)	13	18 (1*)	13	8	4	159
Оперізувальний герпес	0	15	0	14	0	17	0	21	0	29	96
Лабіальний герпес	13	0	14	0	11	0	12	0	11	0	61
Афтозний стоматит	15	0	16	0	14	0	15	0	17	0	77
Інфекційний мононуклеоз	13	5	14	6	15	7	18	14	28	25	145
Всього	66 (3*)	34	72 (2*)	35	61 (2*)	37	63 (1*)	48	64	58	538

Примітка (тут і далі). * – у тому числі діти до 1 року.

Мал. 1. Частота госпіталізацій (%) хворих з герпетичною інфекцією у різні роки.

Порівнюючи співвідношення частоти хворих з різними нозологічними формами герпесвірусних інфекцій з урахуванням вікового чинника, виявили значну відмінність як в структурі, так і в динаміці спостережень.

Так, у 2010-2011 рр. у структурі госпіталізованих хворих з герпесвірусною інфекцією переважали діти з вітряною віспою – 66-72, у т.ч. 5 дітей до 1 року. Кожною п'ятою госпіталізованою з ГВІ дитиною були

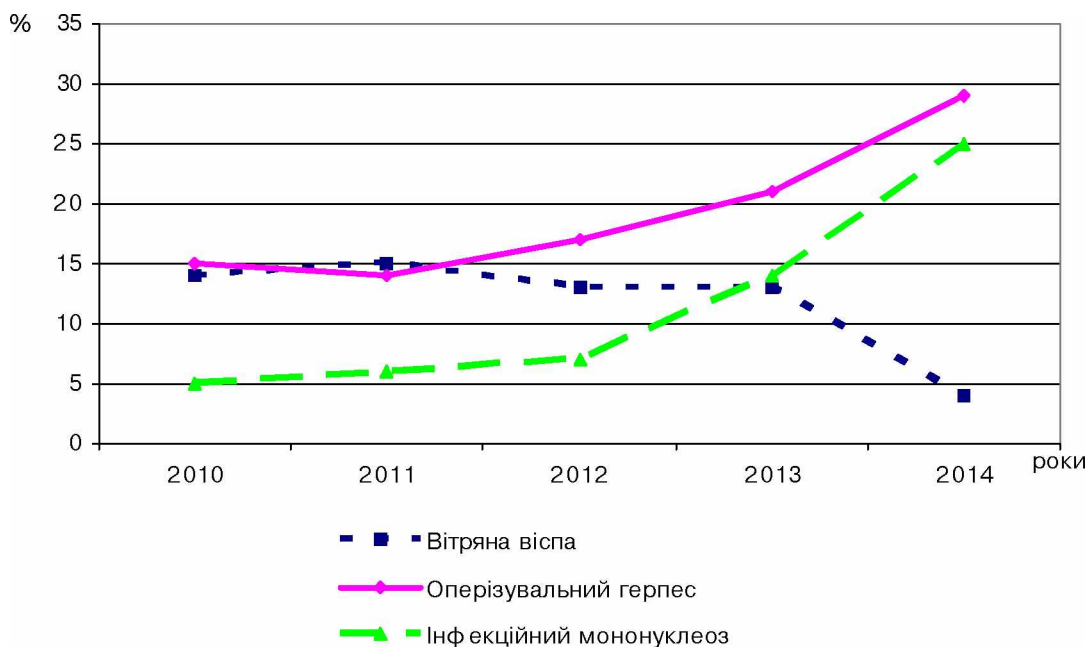
хворі на лабіальний герпес чи афтозний стоматит, ймовірно спричинені вірусом простого герпесу 1-го типу. У 2014 р. частота вітряно віспи зменшилася більше, ніж у 3 рази.

Привертає увагу, що оперізувальний герпес спостерігався тільки у дорослих. У той же час вітряну віспу у госпіталізованих дорослих осіб в усі аналізовані роки діагностували в 1,5-2 рази рідше, ніж у дітей.

ОРИГІНАЛЬНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

До 2014 р. ситуація зі структури нозологічних форм герпесвірусних інфекцій дещо змінилася: порівняно з 2010 р. частота оперізувального герпесу у дорослих зросла майже в 2 рази, а інфекційного

мононуклеозу – в 5 разів (мал. 2). У той же час динаміка дітей, хворих на лабіальний герпес та афтозний стоматит, значних змін не зазнавала.

Мал. 2. Частота госпіталізованих дорослих хворих з різними нозологічними формами герпесвірусної інфекції.

Таким чином, відзначається зниження кількості дорослих хворих на вітряну віспу та зростання – на інфекційний мононуклеоз і оперізувальний герпес порівняно з 2010 р. Також встановлено зниження кількості госпіталізованих дітей із вітряною віспою, а до 2013 р. – збільшення числа дітей, хворих на інфекційний мононуклеоз.

Оскільки проти зазначених вірусів немає вакцин, то такі інфекції є некерованими і їх виникнення та розповсюдження мало залежать від неспецифічних протиепідемічних заходів. Більшою мірою захворюваність цими інфекціями, перебіг недуг, персистенція вірусів залежать від особливостей збудників, а також від стану імунної системи конкретно людини зокрема і від колективного імунітету в цілому. Безумовно, стан імунної системи обумовлений багатьма залежними і незалежними від конкретно людини чинниками: екологічними, соціально-економічними, гігієнічними та іншими. У той же час, такі форми герпетичних інфекцій, як ВПГ, припускають інфікування дитини від інфікованої матері вже в родовому періоді [3, 8, 9].

Висновок

За показником кількості госпіталізованих хворих з герпесвірусною інфекцією, протягом 2010-2014 рр. у Чернівецькій області відбувається постійний перерозподіл циркулюючих герпесвірусів у дорослого і дитячого населення: знижується кількість дітей і дорослих, хворих на вітряну віспу, та зростає – на інфекційний мононуклеоз. Водночас зростає кількість госпіталізованих дорослих осіб, хворих на оперізувальний герпес.

Література

1. Герпес (етиология, диагностика, лечение) / И.Ф. Баринский, А.К. Шубладзе, А.А. Каспаров, В.И. Гребенюк. – М.: Медицина, 2006. – 272 с.
2. Рахманова А. Г. Инфекционные болезни: Руководство для врачей общей практики / А.Г. Рахманова, В.К. Пригожина, В.А. Неверов. – М., СПб, 2005. – 302 с.
3. Возіанова Ж.І. Інфекційні і паразитарні хвороби: У 3 т. – Ки в: Здоров'я, 2002. – Т. 2. – 658 с.
4. Иммунопатогенез и лечение генитального герпеса и хламидиоза: Руководство для врачей / [В.А. Исаков, Г.С. Архипов, Ю.В. Аспель и др.]. – Новгород, СПб, 2009. – 150 с.
5. Исаков В.А. Противовирусная терапия герпеса у боль-

ОРИГІНАЛЬНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

ных с иммунодефицитами / В.А. Исаков, М.М. Сафронова, Ю.В. Аспель // Terra Medica. – 2009. – № 2. – С. 12-14.

6. Інфекційні хвороби в загальній практиці та сімейній медицині / За ред. М.А. Андрейчина. – Тернопіль: ТДМУ, 2007. – 500 с.

7. Barton S.E. Herpes management and prophylaxis / S.E. Barton // Dermatol. Clin. – 2008. – Vol. 16. – P. 799-803.

8. Марченко Л.А. Генитальный герпес и его влияние на репродуктивное здоровье женщин / Л.А. Марченко, И.П. Лушкова // Болезни репродуктивной системы. – 2004. – № 3 (6). – С. 39-43.

9. Инфекционные болезни / [О.А. Голубовская, М.А. Андрейчин, А.В. Шкурба и др.]; под ред. О.А. Голубовской. – К.: ВСИ «Медицина», 2014. – 784 с.

EPIDEMIOLOGY DESCRIPTION OF HERPETIC INFECTION IN BUKOVYNA DURING 2010-2014

V.D. Moskaliuk, M.O. Sokolenko

SUMMARY. On the basis of herpetic infections structure analysis among all hospitalized patients in permanent establishments of Chernivtsi region for 5 years (2010-2014) set the decline of children and adults amount, patients with a windy pox and increase – with mononucleosis. At the same time the amount of the hospitalized adult persons, patients with grows a girdle herpes.

Thus, after the index of amount the hospitalized patients with herpetic infection, there is a permanent redistribution of herpetic viruses circulation at an adult and child's population.

Key words: *herpetic infection, amount of the hospitalized patients, circulation of herpetic viruses.*

Отримано 18.12.2014 р.

© Покровська Т.В., Гнатюк В.В., Надрага О.Б., 2015
УДК 616.428-022-02:616.12-053.2

Т.В. Покровська, В.В. Гнатюк, О.Б. Надрага

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КЛІНІЧНОГО ПЕРЕБІГУ КОРУ В ДІТЕЙ І ДОРΟΣЛИХ

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

Вивчені клінічні особливості кору у 468 хворих: 191 (40,8 %) дитина віком 1 міс. – 18 р. та 277 (59,2 %) дорослих віком від 18 до 44 р. Аналіз клінічного перебігу виявив певні відмінності у пацієнтів різних вікових груп, у тому числі у дітей раннього віку.

Ключові слова: *кір, діти, дорослі, висип, відмінності.*

Кір залишається однією із найважливіших проблем сучасно інфектології. Зростання захворюваності на кір в Україні, як і у світі, спостерігається кожні 5-6 років. За даними ВООЗ, із січня 2011 р. у 29 країнах європейського регіону зареєстровано понад 30 тис. випадків кору серед усіх вікових груп населення – від немовлят до дорослих [1-3]. В останні

роки у зв'язку з масовою плановою вакцинацією спостерігаються зміни вікової структури хворих на кір – збільшення частки дітей старшого віку та дорослих, тобто контингентів, які давно не були імунізовані або не підлягали імунізації за віком [4]. Контингент найбільшого ризику виникнення хвороби – особи 15-26 років, у тому числі жінки репродуктивного віку [5].

Мета роботи – вивчити клінічні особливості перебігу кору у дітей та дорослих.

Пацієнти і методи

Під спостереженням знаходилося 468 хворих на кір, які перебували на стаціонарному лікуванні у Львівській обласній інфекційній клінічній лікарні протягом 2011-2012 років, серед них було 191 (40,8 %) дитина, в тому